

Nº 14/1949.

Å l a n d s l a n d s k a p s n ä m n d s framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag om stödjande och främjande med landskapsmedel av bostadsproduktionen i tätort uti landskapet Åland.

Såsom i landskapsnämndens framställning Nº 13/1949 till Landstinget med förslag till landskapslag om bostadslån, -garantier och bidrag i landskapet Åland framhölls godkände Riksdagen lagarna om stödjande med statsmedel av bostadsproduktionen i tätorter och om främjande av bostadsproduktionen i tätorter, vilka lagar utfärdades den 29 mars 1949. Regeringspropositionen med förslag till dessa lagar grundade sig på betänkanden, avgivna av tvenne kommittéer i oktober 1948. Enligt dessa skulle med statsmedel bostadsproduktionen stödjas och för ändamålet reserveras i statsbudgeten medel för ett vart av åren 1950-1953. Enligt lagen om stödjande av bostadsproduktionen å tätorter skall för år 1950 beviljas minst 4.000 miljoner mark samt för ett vart av åren 1951, 1952 och 1953 minst 5.000 miljoner mark. Dessutom skall för åren 1949-1953 ytterligare beviljas statsgarantier för högst 1.000 miljoner mark om året. Genom lagen om främjande av bostadsproduktionen i tätorter åter har inrättats ett organ den s.k. Arava-kommissionen, som har till uppgift att handhåva ledningen och övervakningen av hela den bostadsproduktionsverksamhet, som grundar sig på den s.k. bostadslånelagen och de här ovan nämnda lagarna. Genom statsrådsbeslut av den 30 mars 1949 hava sedan verkställighetsföreskrifter givits angående lagen om främjande av bostadsproduktionen.

I sin framställning Nº 13/1949 framhöll landskapsnämnden såsom sin åsikt, att lagstiftningen om bostadslån m.m. tillkommer Landstinget. Samma åsikt har landskapsnämnden beträffande lagstiftningen om stödjande och främjande av bostadsproduktionen. Detta bör på Åland ske med landskapsmedel, och verkställigheten av åtgärder för bostadsproduktionens främjande handhåvas av landskapets egna myndigheter. Landskapsnämnden har därför uppgjort förslag till landskapslag beträffande förberörda frågor. Rikslagstiftningen har därvid tjänat som grund och förebild, och har de bägge rikslagarna sammanförts till en landskapslag. De i riket upptagna anslagen för stödjande av bostadsproduktionen hava i förslaget icke fixerats till något visst belopp, utan i 1 § har blott utsagts, att för vart och ett av åren 1950-1953 skall i landskapets utgiftsstat upptagas reservationens anslag, som till proportionen och behovet av ökade bostäder motsvara för samma ändamål i riket beviljade anslag. Det exakta behovet av bostäder kan nämligen i detta nu ej fastslås. I Mariehamn torde för närvarande oundgängligen behövas ung. 60 bostäder. Genom inflyttning och giftermål kommer under ifrågakomna år detta antal säkerligen att fördubblas. Då stadens

förorter i detta nu icke äro att betrakta som tätorter, men antagligen inom närmaste framtid komme att bliva det genom att för desamma byggnadsordning kommer att antagas, varigenom möjlighet uppstår att för bostadsproduktionen i dem bevilja bostadslån, -garantier och -bidrag kommer antalet av behövliga bostäder ytterligare att växa. Landskapsnämnden har räknat med ytterligare 100 bostäder. Totala behovet skulle således stiga till 220-250 bostäder under åren 1949-1953, eller, om man räknar med i medeltal 2 rum och kök, inalles 750 rum. Med en medelkostnad av 200.000 mark per rum skulle totala kostnaden bliva 150 miljoner mark. Bostadslånen skola enligt förslaget utgå med 40 % eller 65 %. Med ett medeltal av 50 % skulle det behövliga anslaget för åren 1950-1953 stiga till 75 miljoner mark. Till denna summa skulle ännu komma 5-10 miljoner för bostadsbidrag, varför totalsumman av lån och bidrag skulle för hela perioden stiga till 80-85 miljoner mark. I den årliga budgeten kunde då förslagsvis reserveras 20-25 miljoner mark. Uti rikslagen om stödjande av bostadsproduktionen är upptaget ett årligt anslag om 1.000 miljoner för statsgarantier. I landskapsbudgeten borde enligt landskapsnämndens förmenande för motsvarande ändamål reserveras ett belopp om 5 miljoner mark årligen.

Lagförslaget är helt kort. Av innehållet kan blott nämnas, att landskapsnämnden ålagts Arava-kommissionens uppgifter i landskapet. Sig till biträde skulle landskapsnämnden hava rätt att tillsätta en kommission av sakkunniga, om så bleve av behovet påkallat. Närmare motivering torde icke erfordras.

Hänvisande till förestående får landskapsnämnden vördsammast förelägga Landstinget till antagande nedanstående

L a n d s k a p s l a g

om stödjande och främjande med landskapsmedel av bostadsproduktionen i tätort uti landskapet Åland.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas.

1 §.

För att främja en för bostadsbristens avhjälpande nödvändig, socialt ändamålsenlig bostadsbyggnadsproduktion i tätort skall i landskapets inkomst- och utgiftsstat för ett vart av åren 1950, 1951, 1952 och 1953 upptagas reservationsanslag, som till proportionen och behovet av ökade bostäder motsvara för samma ändamål i riket beviljade anslag.

2 §.

För i 1 § nämnd bostadsproduktion kunna under åren 1949-1953 beviljas landskapsgarantier till belopp, som i proportion och med hänsyn till behovet motsvara de i riket för sagda ändamål beviljade garantierna.

3 §.

-3-

Vad med tätort förstås, därom stadgas i landskapslagen om bostadslån, -garantier och -bidrag.

4 §.

Ledningen av i denna landskapslag nämnd bostadsbyggnadsproduktion tillkommer landskapsnämnden, som sig till biträde äger rätt att tillsätta en kommission av sakkunniga, om så befinnes av behovet påkallat, för beredande av frågor härrörande till bostadsproduktionen och beviljande av i landskapslagen om bostadslån, -garantier och -bidrag förutsatta lån, bidrag och garantier. Arvode för medlemmarna i kommissionen fastställs av landskapsnämnden.

5 §.

Landskapsnämnden åligger för bostadsbyggnadsproduktionens stödjande och främjande särskilt att

1) planera, leda och övervaka den med landskapsmedel understödda bostadsbyggnadsverksamheten i tätort;

2) inom ramen för beviljade medel draga försorg om beviljandet av landskapslån, -garantier och -bidrag samt andra nödiggjorda finansieringsåtgärder för tryggnad och utvecklande av bostadsbyggnadsproduktionen i tätort; samt

3) vidtaga övriga åtgärder för främjande av bostadsbyggnadsproduktionen, för såvitt sådana åtgärder icke ankomma på annan myndighet.

6 §.

Landskapsnämnden äger rätt att förordna innehavare av landskapsförvaltningen underlydande tjänst eller befattning samt extraordinarie befattning handhava bestämda uppgifter, som hänföra sig till bostadsproduktionens stödjande eller främjande i tätort. Likaså äger landskapsnämnden rätt att ålägga kommun, som beröres av stadgandena i denna landskapslag eller landskapslagen om bostadslån, -garantier och -bidrag, att tillsätta nämnder och funktionärer, därunder detta är oundgängligen påkallat, samt utfärda nödiga föreskrifter för sådana nämnders och funktionärers åligganden och verksamhet. Kostnaderna för nämndernas och funktionärernas verksamhet erläggas av kommunen.

7 §.

Närmare anvisningar angående tillämpningen av denna landskapslag kunna utfärdas av landskapsnämnden.

8 §.

Denna landskapslag är gällande till utgången av år 1953.

För utgifter, föranledda under år 1949 av åtgärder för bostadsproduktionens stödjande och främjande skall särskilt anslag upptagas i landska-

pets inkomst- och utgiftsstat för förenämnda år.

Mariehamn den 24 maj 1949.

På landskapsnämndens vägnar:

Lantråd

Viktor Strandfelt
Viktor Strandfelt.

Landskapssekreterare

Ch. Stormbom
Ch. Stormbom.

an